

[Jensen (Gørding).]

hed, forhøjes til 15 Mill. Kr. Ligeledes er jeg tilfreds med, at det Beløb, der maa anvendes af Landarbejderne, forhøjes fra 7 000 Kr. til 7 500 Kr. Men jeg maa rigtignok sige, at jeg synes, det er lidt karrigt, at man ikke vil forhøje det Beløb, der skal til for at bygge en Landarbejderbolig, med mere end 500 Kr. Vi ved alle sammen, at Materialerne er steget med ca. 30 pCt., siden vi sidst havde et lignende Lovforslag til Behandling, og vi ved ogsaa, at Arbejdslønnen ikke er billigere. Hvorledes det saa skal kunne lade sig gøre at bygge en Arbejderbolig for 7 500 Kr. nu, forstaar jeg oprigtig talt ikke. Men derom kan vi maaske faa Lejlighed til at forhandle med Ministeren i det kommende Udvalg.

Jeg er selvfølgelig ogsaa tilfreds med Forhøjelsen af Tilskuddet fra 1 500 Kr. til 2 000 Kr. Derimod er jeg ikke saa begejstret for Bestemmelserne under Afsnit V, hvorefter der tilstaa Gaardejere, Proprietærer eller Godsejere Laan til Opførelse af Boliger til Landarbejdere paa deres Jorder. Jeg gaar imidlertid ud fra som givet, at der kun er Tale om een Arbejderbolig paa hver Ejendom; det vil jo mildne lidt paa det. Men jeg er i høj Grad misfornøjet med, at man vil give en Landmand 8 000 Kr. for at bygge en Arbejderbolig, hvorimod Landarbejderen selv skal nøjes med 7 500 Kr. Jeg kunde bedre forstaa, om man havde vendt det om, for man maa vel være klar over, at en Gaardejer, Proprietær eller Godsejer — hvad han nu er — dog har Heste og Vogne til sin Raadighed, saa han uden større Skade for sin egen Økonomi kan hente de Materialer, der skal hentes, og som Følge deraf kan bygge Huset billigere end Landarbejderen selv, som skal betale ogsaa dette. Jeg haaber, at man i det kommende Udvalg ogsaa vil kunne tage dette under Overvejelse. Jeg maa sige, at jeg er noget forbavset over, at det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen ikke var misfornøjet med, at Landarbejderen skulde have 500 Kr. mindre end Landmanden til Opførelse af en Landarbejderbolig.

Naar vi nu skal til at bygge Landarbejderboliger — forhaabentlig i noget mere udvidet Skikkelse end tidligere —, burde det tages under Overvejelse, om ikke det ogsaa i dette Tilfælde er ønskeligt at foretage Varme- og Fugtighedsisolering, nu da vi netop beskæftiger os med adskillige Lovforslag, der drejer sig om Hjælp til at varmeisolere Menneskeboliger baade i By og paa Land og yde Tilskud af forskellig Vis. Naar

der skal bygges sunde Arbejderboliger, bør det efter min Mening være en given Ting, at de skal være Genstand for den samme Varmeisolering og Isolering mod Fugtighed fra Grunden som alle andre Boliger. Dette vil jeg gerne henstille til det Udvalg, som er bebudet nedsat til yderligere Behandling af dette Lovforslag.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling, helst med det Resultat, at man faar et noget større Beløb til Bygning af disse Boliger; thi vi maa være klar over, at disse Boliger skal opføres forsvarligt, og at deres Opførelse vil koste betydeligt mere, end hvad der her er foreslaaet.

Valdemar Thomsen: Min Gruppe kan give Tilslutning til det foreliggende Lovforslag, baade hvad angaar Udvidelsen af den oprindelige Lov og det nye Afsnit om Opførelse af Landarbejderboliger for Landmandens Regning.

Det ærede Medlem Hr. Levinsen var inde paa et Spørgsmaal, som knytter sig til Afsnit V, det, som angaar Opførelse af Landarbejderboliger for Landmandens Regning. Jeg vil give det ærede Medlem Ret i, at Idealet maa være, at ogsaa Arbejderboliger, saa vidt det nu er gørligt, bliver Arbejdernes egne Hjem, men jeg tror alligevel, at det ærede Medlem i nogen Grad overdriver Betydningen heraf. Det er vel ret almindeligt, at Byarbejderne skifter fra Lejlighed til Lejlighed, uden at det kan siges, at det saadan ligefrem slaar noget i Stykker for Familien. Det har sine Ulemper, men det har paa den anden Side ogsaa visse Fordele, som man ikke maa overse. Problemet har ogsaa i dette Tilfælde en praktisk Side, den nemlig, at Udflyttergaarde har Brug for gifte Arbejdere i Lighed med, hvad Tilfældet er for de Gaarde, der ligger i Nærheden af Landsbyerne. Her er Forholdet det, at saadanne Udflyttergaarde, naar de ligger ret langt fra Bebyggelser, meget ofte vil være afskaaret fra at faa gifte Arbejdere, og paa den anden Side maa man jo hævde, at det vil være noget uheldigt, om en Landarbejder bygger sit Hus paa en afsides Plads og dermed paa en Maade knytter sin Skæbne til en enkelt Gaard. Jeg tror, det er heldigt, saaledes som det er foreslaaet, og jeg vil advare mod, at man, som det ærede Medlem Hr. Levinsen foreslaar, bremser op for den Udvikling, som Afsnit V betinger.

Der er noget om, som det ærede Medlem Hr. Levinsen endvidere bemærkede, at efter det meget Byggeri, der nu har været